

Elektriske installasjoner i boliger

VIKTIG INFORMASJON TIL BOLIGEIER

REGISTRERT EINSTALLATØR

Det er eier og/eller bruker som er ansvarlig for at det elektriske anlegget og at elektrisk utstyr er i henhold til gjeldende regelverk.

Vær bevisst dette ansvaret!

Benytter du en registrert elektroinstallatør for endringer og nyinstallasjon i ditt elektriske anlegg, får du dokumentasjonen som myndighetene krever ved kontroll av anlegget.

Dokumentasjonen er viktig ved fremtidige utvidelser eller endringer.

Dokumentasjonen skal følge anlegget og overleveres ved eiendomsoverdragelse.

DOKUMENTASJON

Alle nye installasjoner i boliger, hytter og leiligheter skal ha følgende dokumentasjon:

- » Kursfortegnelse
- » Rapport fra sluttkontroll
- » Rapport fra risikovurdering
- » Erklæring om samsvar
- » Utstyrsdokumentasjon
 - Skjult varmedokumentasjon med egen brukerveiledning
 - Dokumentasjon for lav-volt belysningsanlegg
 - Ved installasjon av steamdusj, badstueovn, boblebad, varmepumpe etc, skal det følge med en brukerveiledning for utstyret
- » Brukerveiledning for den elektriske installasjonen

AUTOMATSIKRINGER

En automatsikring skal automatisk slå av strømmen ved feil i det elektriske anlegget, slik at mennesker, husdyr eller eiendom ikke tar skade.

Automatsikringen slår av strømmen dersom:

» Belastningen overstiger gitte verdier.

Eksempel: En 10 A sikring tåler ca 2300 Watt.

En 13 A sikring tåler ca 2990 Watt.

En 16 A sikring tåler ca 3600 Watt.

» Det oppstår en kortslutning på kursen eller utstyret.

» Automaten inneholder jordfeilbryter og det oppstår en jordfeil i anlegget eller på utstyr tilsluttet anlegget.

En jordfeilbryter beskytter mot jordfeil som kan oppstå som følge av feil på anlegget.

I sikringsskapet finner du bruksanvisning for jordfeilbryteren. Les den og test jordfeilbryteren hver tredje måned eller i henhold til bruksanvisningen.

Automatsikring

*Automatsikring med
jordfeilbryter*

Jordfeilbryter

Slår automatsikring/jordfeilbryteren ut mer enn to ganger;

- ❶ Ta ut alt utstyr som er plugget i stikkontaktene på kursen, som for eks: komfyr, vaffeljern, brødrister, kaffetrakter mm.
- ❷ Sett på sikringen ❸ Sett inn ett og ett av produktene

Hvis kursen slår ut ved å sette inn et produkt, fjern produktet.

Hvis feilen vedvarer når alt er fjernet, kontakt din elektriker.

Sjekk regelmessig om det finnes unormalt varme sikringer.
Husk å slå av sikringen når du skifter lyspære/lyskilde.

OVERSPENNINGSVERN

Overspenning som overstiger det den elektriske installasjonen er beregnet for, kan skade mennesker, husdyr og eiendom.

Overspenninger kommer inn i elektriske anlegg av to årsaker;

- » tordenvær som fører til lynnedslag
- » koblinger i e-verkets nett

Boligen bør ha to typer overspenningsvern:

Inntaksvern monteres i utvendig tilknytningsskap og fjerner energien i overspenningen. Inntaksvern monteres av en elektriker i utvendig tilknytningsskap. Boliger som er bygget før 2015 har overspenningsvern i sikringsskapet.

Utstyrvern plugges i stikkontakt foran følsomt utstyr for å fjerne spenningstopper som kan skade utstyr som for eksempel vaskemaskin, TV, DVD, PC, stereoanlegg og annet utstyr som inneholder elektronikk.

Slår inntaksvernet ut, skifter indikatoren farge og må byttes.

*Farge-
indikator*

*Inntaksvern plassert i
tilknytningsskap*

*Ustysvern, plugges mellom
utstyr og stikkontakt*

Utstysvernet har også en indikator for å vise om vernet er defekt.

Sjekk overspenningsvernet etter tordenvær. Det er også lurt å kikke over jordfeilbryterne, og sjekke at de ikke har slått ut.

Det er også viktig å beskytte seg mot overspenninger som kommer via signalkabler inn i TV, PC, modem og lignende.

MÅLER

Måleren tilhører nettselskap/E-verket, og er enten automatisk avlest eller leses av manuelt for å måle kundens strømforbruk. Måles i KWh (kilowattimer).

Alle boliger har eller vil få en AMS-måler; en automatisk avlest måler, med mulighet for tilleggstenester som brannalarm, vannlekkasjealarm, tyverialarm med mer.

Måleren er plassert i tilknytningsskap eller etasjetavle i boligblokker. I boliger som er bygget før 2015 er måleren plassert i sikringsskapet.

HUSKELISTE FOR SJEKK I SIKRINGSSKAPET

- » Fjern alt som ikke skal være i sikringsskapet. Dette er ingen lagringsplass
- » Test alle jordfeilbrytere for å se om de fungerer ved å trykke på testknappen
- » Legg en finger utenpå dekselet av automaten og kjenn om den er varm
- » Sjekk at fargeindikatoren på overspenningsvernet ikke har endret farge

BESKYTTELSE AV KABEL-TV

Hvis du har kabel-TV, skal det sitte et galvanisk skille mellom TV-kabelen og TV-kontakten. Den sørger for at spenninger på avveie ikke kommer inn i TV-en, noe som kan føre til brann. Galvanisk skille er plassert i tilknytningsskap eller hovedfordeling i boligblokker. I boliger som er bygget før 2015 er galvanisk skille plassert mellom tv og kontakt.

Galvanisk skille mellom TV og TV-kontakt/dekoder

KOMFYRVAKT

Alle nye elektriske installasjoner skal ha montert inn en komfyrvakt. Komfyrvakten skal sørge for at strømmen til kokeplatene kobles ut ved for høy temperatur, slik at brann kan forhindres.

Mange branner i Norge skyldes overoppheting/tørrekoking.

STIKKONTAKTER/DIMMER

Skal du benytte en stikkontakt plassert ved eller i tak til annet enn lamper, vær sikker på at kontakten ikke blir styrt av en dimmer. Hvis denne benyttes til annet enn lys kan både utstyret som plugges inn og dimmeren ødelegges. (Se avsnitt om dimmere)

DIMMERE

Det finnes mange ulike typer dimmere som benytter forskjellig teknikk for å dimme lyset. Hvis en dimmer slutter å fungere, gjør følgende:

- » Skru av kursen som går til rommet
- » Ta av lokket på dimmeren
- » Sjekk om det er montert en sikring i dimmeren
- » Hvis smeltetråden inne i glass-sikringen er røket, sjekk amperestørrelsen på sikringen og kjøp ny tilsvarende sikring
- » Skift sikringen og sett på lokket
- » Sett på strømmen igjen

Hvis problemet vedvarer, ta kontakt med din elektriker.

Sjekk at dimmeren som skal dimme lampen kan brukes sammen med lampen du kjøper.

Monteres feil lampe på en dimmer, kan både dimmeren og lampen ødelegges, eller annen skade eller fare oppstå.

For å finne ut hvilken type dimmer du har:

- » Slå av sikringen som går til rommet
- » Ta av lokket på dimmeren
- » Skriv ned navnet på dimmeren, for eksempel "ELKO 315 GLE"
- » Sett på lokket og skru på strømmen.
- » Ta med navnet på dimmeren og bruksanvisningen på dimmeren til butikken hvor du skal kjøpe lampen.

INNFELT BELYSNING OG LYSKILDER

Har du innfelt belysning, er det svært viktig å kjøpe riktig type lyskilde/lyspære. Er en lyskilde defekt, ta den ut, noter wattstyrke og spenning og kjøp tilsvarende lyskilde/lyspære.

Kjøp lyskilder hvor varmen sendes ut av lyskilden og ikke opp. Dette er merket på esken til lyspæren.

Les alltid bruksanvisningen som følger med den innfelte belysningen.

Bruker du feil lyskilde kan utstyr ødelegges og fare kan oppstå. Dette gjelder også ved bytte til LED-lys.

Det er ikke tillatt for privatpersoner å gjøre endringer eller legge opp ny innfelt belysning.

ELEKTRISKE VARMEKILDER

Benytter du elektriske varmekilder, er det viktig å følge bruksanvisningen som følger med produktet. Vær oppmerksom på advarselstekster og begrensninger.

Eksempler på elektriske varmekilder er:

- » Varmekabel
- » Panelovn/gjennomstrømningsovn
- » Vifteovn
- » Terrassevarmer
- » Varmefolie
- » Reflektorovn

TERMOSTAT/REGULATOR

Termostater benyttes for å regulere varme i en bolig. En termostat kan finne temperaturen i et rom, for eksempel ved hjelp av gulv- eller romføler. Det monteres også utstyr, som uavhengig av temperaturen i rommet, styrer temperaturen i gulvet eller på veggmonterte ovner.

Digital termostat med program

Regulator

EL-SJEKKEN

Dersom du oppdager noe galt når du ser over det elektriske anlegget, bør du kontakte din elektriker snarest.

1. Går sikringen unormalt ofte?
2. Får du elektrisk sjokk eller støt?
3. Har sikringer, stikkontakter eller annet utstyr høy temperatur?
4. Er sikringer, stikkontakter eller annet fastmontert utstyr ødelagt eller løst?
5. Er kabler løse eller defekte?
6. Løser ikke jordfeilbryter ut ved betjening av testknappen?
7. Er det hull eller utette kabelinnføringer i sikringsskapet?
8. Er det utstrakt bruk av skjøteledning eller ledninger som ligger gjennom døråpninger?
9. Har fargeindikatoren på overspenningsvernet endret seg?

En elektrisk installasjon krever vedlikehold.
NELFO anbefaler at det utføres en el-kontroll
hvert 5 år og ved eiendomsoverdragelse.

LADING AV ELBILER

Ved lading av elektriske biler anbefaler NELFO å sette opp et egnet uttak. Med egnet uttak mener vi en mode 3 type 2 ladeboks. Lading av elbil på vanlig stikkontakt kan føre til varmgang og brann, fordi disse egner seg dårlig til formålet. Ta kontakt med din lokale NELFO- installatør for råd og veiledning.

Sjekk jevnlig at kontakten ikke er misfarget eller løs, og at ladeboksen ikke har feilmeldinger eller ytre skader.

TV, DATA, ALARM

Mange av de registrerte elektroinstallatørene er også ekominstallatører. Har du behov for flere uttak for TV-en, flere datapunkter eller nettverksbeskyttelse av ditt trådløse nett (kryptering), vil en ekominstallatør kunne hjelpe deg.

Ekominstallatøren har kompetanse til å gi deg tv-bilde, bredbånd, sørge for at alarmanlegget kan varsle, samt sørge for gode signaler til mobil/smart/fast/IP-telefoner. Du kan få utvidet hjemmenettet ditt slik at du får tilfredsstillende kvalitet på signalene. God kvalitet på installasjonen sørger også for at signalene hos naboen ikke blir dårligere eller forstyrret.

En registrert elinstallatør kan langt mer enn bare å koble. De gir gode råd og utfører nødvendig sikkerhetssjekk hos deg. De har alltid elsikkerhet i fokus, og utfører sine oppdrag med kvalitet. Elektrisitet kan være en ”farlig venn” – erfaring og kompetanse er derfor helt nødvendig.

Bruk alltid en registrert elinstallatør. De har kunnskap og kompetanse som gir deg trygghet og økt sikkerhet. Både om dagens regler og forskrifter, men også om fremtidens krav og muligheter.

Bruker du kvalifiserte fagfolk får du kvalitetsmessig utført arbeid, som gir økt merverdi, bedre økonomi, komfort og bokvalitet.

NELFO er en bransje- og arbeidsgiverforening for
EL og IT Bedriftene i Norge

www.nelfo.no

REGISTRERT ELINSTALLATØR

DIN ELINSTALLATØR

O. LØKKEN
Elektrisk Installasjonsforretning